

Hodnocení stavu společnosti je lepší než před rokem

Citovaný výzkum STEM byl proveden na rozsáhlém reprezentativním souboru obyvatel České republiky starších 18 let ve dnech 2. - 9. ledna 2006. Respondenti byli vybráni metodou kvótního výběru. Na otázky odpovědělo celkem 1646 respondentů.

Pravidelné šetření STEM zjišťuje názory veřejnosti na jednotlivé oblasti života společnosti. Dotázaní lidé hodnotí stav společnosti stejným způsobem, jako se klasifikuje ve škole (známka 1 = výborná, 5 = nedostatečná). Předložené hodnocení odráží názory občanů na sledované oblasti na začátku roku 2006 a umožňuje srovnání s předchozími lety.

Celkové výsledky hodnocení reflektují dlouhodobé negativní nálady v české společnosti. Letos, stejně tak jako v předchozích letech, používají lidé k hodnocení většiny oblastí mnohem častěji horší známky (4 a 5) než známky pěkné (1 a 2). Oproti loňskému roku se však hodnocení téměř všech položek zlepšilo.

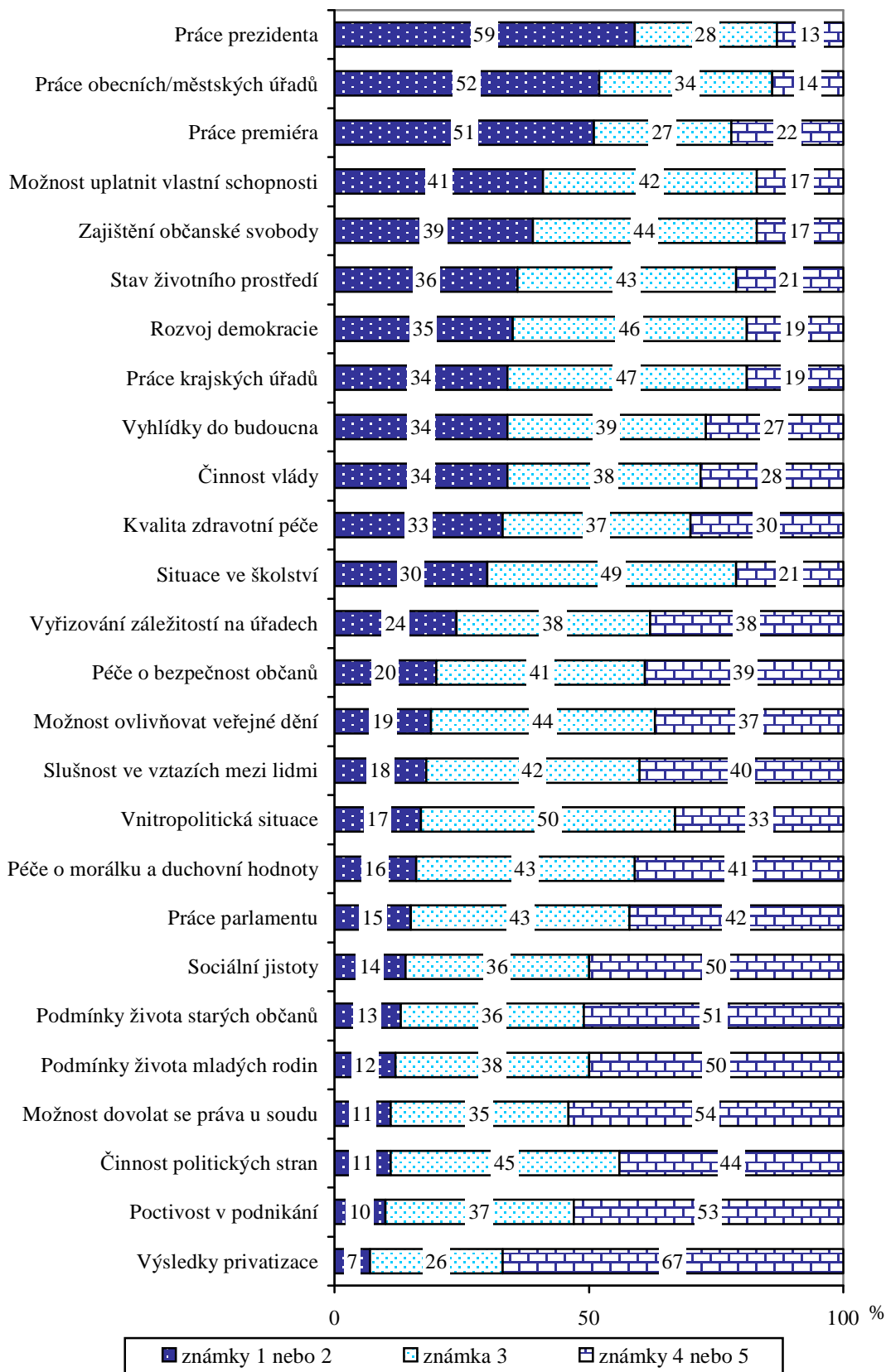
Nejlepší hodnocení dostal stejně jako loni od občanů České republiky prezident republiky Václav Klaus. Ve srovnání s dvěma předchozími lety se ale hodnocení prezidenta republiky mírně zhoršilo. Jedničkou nebo dvojkou jeho dosavadní působení ocenilo 59 % občanů. Nadpoloviční většina občanů ocenila jedničkou nebo dvojkou také práci obecních a městských úřadů a práci premiéra Paroubka. Zatímco expremiér Stanislav Gross dostal loni v lednu vyrovnaný počet známek - třetina lidí ho hodnotila lépe než na trojku a třetina hůře než na trojku, Jiří Paroubek obdržel na počátku letošního roku výrazně lepší hodnocení. Více než polovina občanů ho oznámkovala jedničkou nebo dvojkou a čtyřku nebo pětku by mu přisoudila jen zhruba pětina občanů. Letošní hodnocení práce premiéra je nejlepší od roku 1998, bylo překonáno i doposud nejvyšší hodnocení expremiéra Špidly z ledna roku 2003.

Poměrně vyrovnaná – tj. ani výrazně příznivá, ani nepříznivá – hodnocení si vysloužily některé základní podmínky života a rozvoje lidí, jako je možnost uplatnění schopností, zajištění občanské svobody, životní prostředí, demokracie, vlastní perspektivy, zdravotní péče a školství. Do této kategorie patří i hodnocení činnosti krajských úřadů a vlády.

Převážně negativně občané posuzují především výsledky privatizace, poctivost v podnikání a možnost dovolat se práva u soudu, dále podmínky života starých i mladých lidí a sociální jistoty. Dosti kriticky je hodnocena i činnost parlamentu a politických stran, dále péče o morálku, mezilidské vztahy, vnitropolitická situace, bezpečnost, možnost ovlivňovat veřejné dění a vyřizování na úřadech.

Hodnocení různých oblastí života společnosti

(hodnocení na stupnici 1-5, kde 1=výborná, 5=nedostatečná)

Pramen: STEM, Trendy 1/2006

Ve srovnání s hodnocením v předchozím roce nedošlo k velkým změnám v hodnocení činnosti politických stran, práce obecních, městských a krajských úřadů, stavu životního prostředí, zajištění občanské svobody, kvality zdravotní péče, vyřizování záležitostí na úřadech, péče o morálku a duchovní hodnoty, možnosti dovolat se práva u soudu, poctivosti v podnikání a výsledků privatizace. Poslední tři jmenované položky patří stejně jako podmínky života starých občanů k dlouhodobě nejhůře hodnoceným oblastem života společnosti.

V několika oblastech stavu společnosti lze vysledovat podobné změny v hodnocení - po skeptičtější pohledu v lednu 2004, kdy poklesl počet příznivých hodnocení, se projevil postupný dvouletý nárůst příznivějších hodnocení. Výše popsany trend je patrný u hodnocení práce premiéra, činnosti vlády, vnitropolitické situace, rozvoje demokracie, dále u možnosti uplatnit své schopnosti, vyhlídek do budoucna, situace ve školství, péče o bezpečnost občanů, u možnosti ovlivnit veřejné dění a u podmínek života mladých rodin.

Lepší známky než v předchozích dvou letech přidělili občané také za práci parlamentu, za podmínky života starých občanů, za sociální jistoty a za slušnost ve vztazích mezi lidmi. V poslední jmenované oblasti došlo dokonce v dlouhodobém horizontu k dosud nejlepšímu hodnocení od roku 1995. Nejvýraznější zlepšení nastalo letos, ve srovnání s předchozím rokem, v pohledu občanů na práci premiéra, činnost vlády a situaci ve školství.

Podíly jednotlivých známek u vybraných oblastí nejsou v řadě případů stejné u různých sociálních skupin. Odlišnosti najdeme nejčastěji v závislosti na věku, vzdělání, finančním a majetkovém zajištění a politické orientaci. Z hlediska majetkového zajištění a politické orientace respondentů jsou rozdíly v názorech častější a statisticky významnější než při třídění podle věku a vzdělání dotazovaných.

Z pohledu věku platí, že s rostoucím věkem se hodnocení zhoršuje. Mladí lidé dávají mnohem častěji příznivější známky. Tato skutečnost se projevuje zejména při hodnocení práce prezidenta, výsledků privatizace, možnosti uplatnit vlastní schopnosti a slušnosti ve vztazích mezi lidmi. Mladší lidé také lepšími známkami hodnotí vyhlídky do budoucna a podmínky života starých občanů. Ostatní oblasti jsou hodnocené stejně napříč generacemi.

Pokud jde o vzdělání, platí pro hodnocení velké části oblastí následující schéma: čím jsou lidé méně vzdělaní, tím častěji dávají horší známky. Hodnocení práce prezidenta, sociálních jistot, zajištění občanské svobody, možnosti uplatnit vlastní schopnosti a vyhlídek do budoucna je příznivější s rostoucím vzděláním respondentů. Zbývající hodnocené položky nejsou úrovní vzdělání ovlivněny vůbec.

Z pohledu velikosti příjmů a majetku domácností respondentů platí téměř ve všech případech závislost hodnocení v podobě: čím horší postavení, tím horší hodnocení. Výrazně lépe

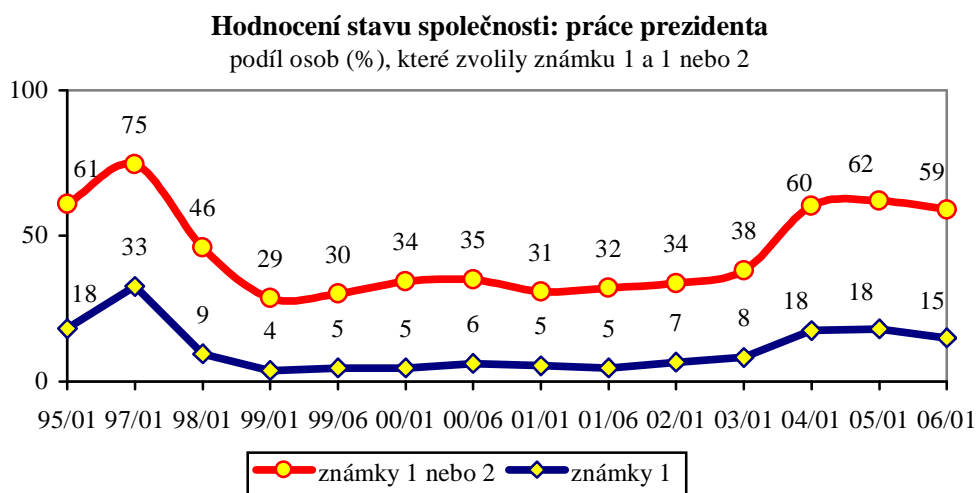
všechny oblasti hodnotí lidé, kteří jsou dobře zajištěni. Jen v případě hodnocení situace ve školství, činnosti politických stran a stavu životního prostředí nebyla tato závislost prokázána.

Lidé, jejichž politická orientace směřuje spíše doprava, hodnotí většinu nabízených oblastí výrazně lépe než přívrženci levice. Sympatizanti levicových stran hodnotí lépe pouze činnost vlády a práci premiéra.

Lepší vysvědčení dostala společnost od lidí, kteří chodí k volbám. Přísnější metr si při známkování vzali sympatizanti komunistů, a to téměř ve všech oblastech. Lepších známek se naopak dočkala společnost od příznivců ODS a ČSSD. Sympatizanti dvou nejsilnějších politických stran hodnotili ale lépe různé oblasti.

Sympatizanti ODS hodnotili nejlépe práci prezidenta, práci krajských, obecních a městských úřadů, dále zajištění občanské svobody, poctivost v podnikání, možnost ovlivňovat veřejné dění, možnost uplatnit vlastní schopnosti, pak také vyhlídky do budoucna, slušnost ve vztazích mezi lidmi, stav životního prostředí, podmínky života mladých rodin a podmínky života starých občanů, nejhůře naopak práci premiéra a činnost vlády.

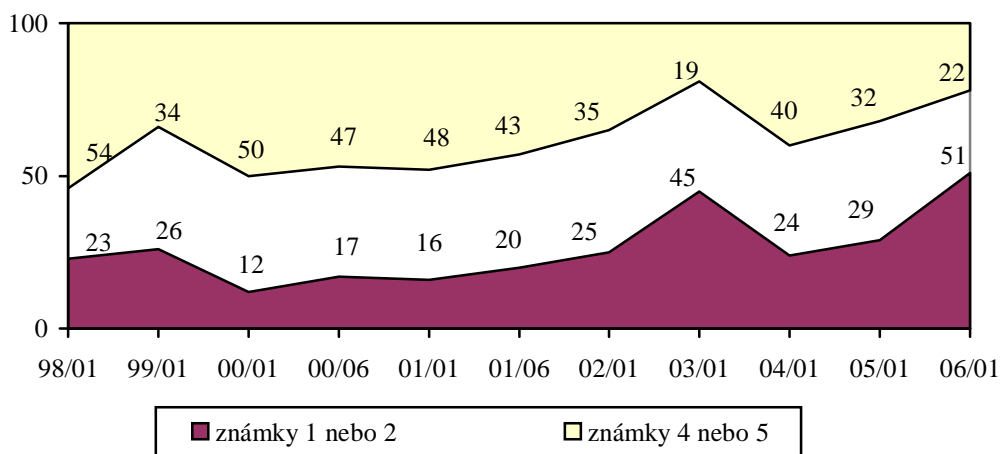
Příznivci ČSSD hodnotili nejlépe práci premiéra, vnitropolitickou situaci, situaci ve školství, kvalitu zdravotní péče, činnost politických stran a vyřizování záležitostí na úřadech.

Pramen: STEM, Trendy 1995-2006

Hodnocení stavu společnosti: práce premiéra

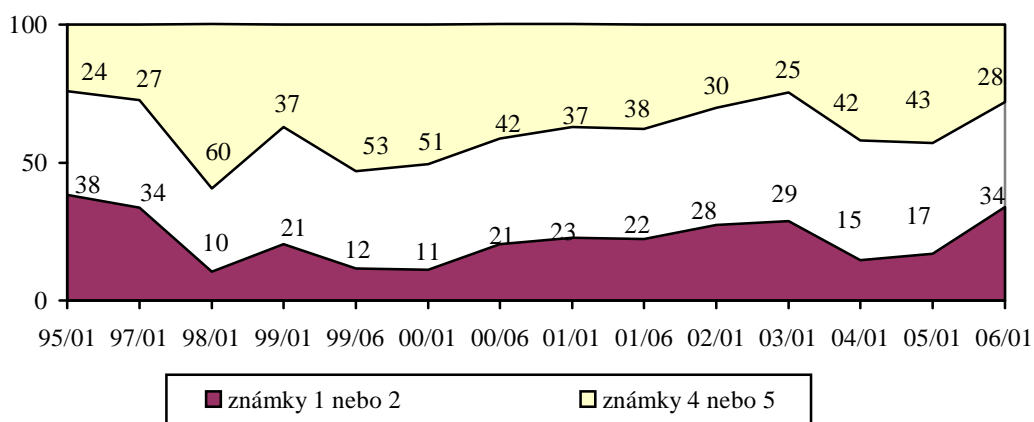
srovnání podílů počtů osob (%), které zvolily známky 1 nebo 2 a 4 nebo 5

Pramen: STEM, Trendy 1998-2006

Hodnocení stavu společnosti: činnost vlády

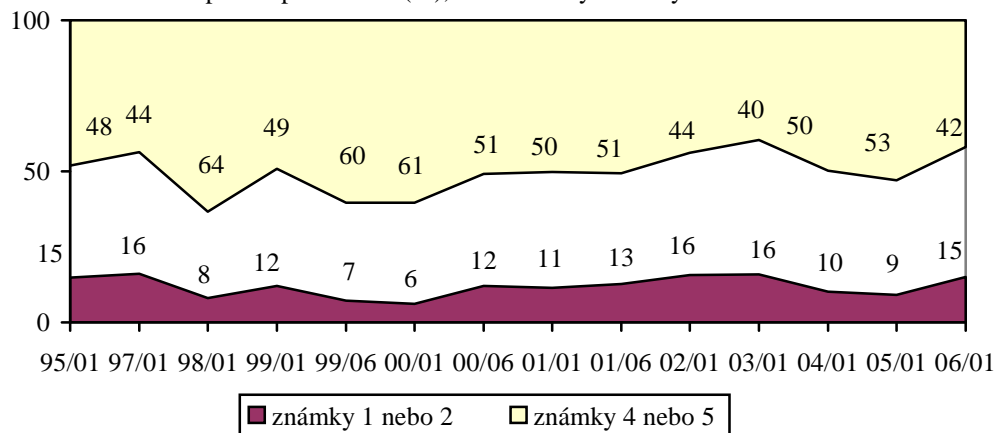
srovnání podílů počtů osob (%), které zvolily známky 1 nebo 2 a 4 nebo 5

Pramen: STEM, Trendy 1995-2006

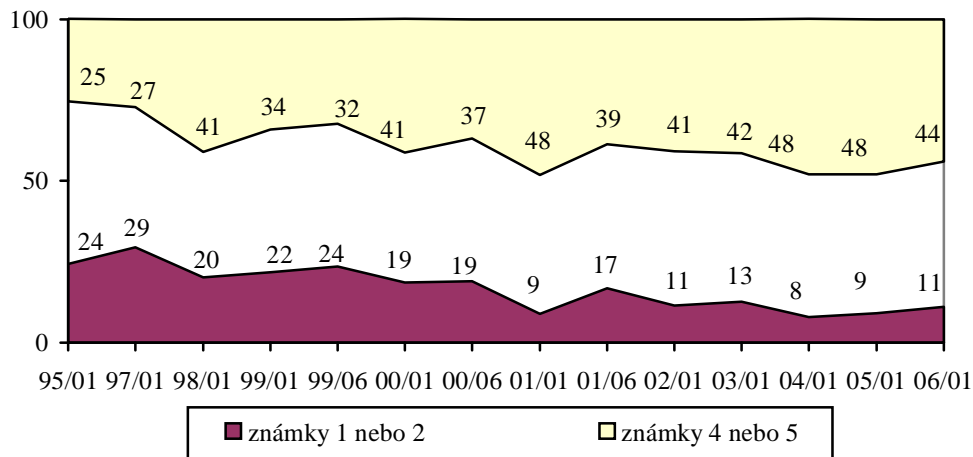
Hodnocení stavu společnosti: práce parlamentu

srovnání podílů počtů osob (%), které zvolily známky 1 nebo 2 a 4 nebo 5

Pramen: STEM, Trendy 1995-2006

Hodnocení stavu společnosti: činnost politických stran*
 srovnání podílů počtů osob (%), které zvolily známky 1 nebo 2 a 4 nebo 5

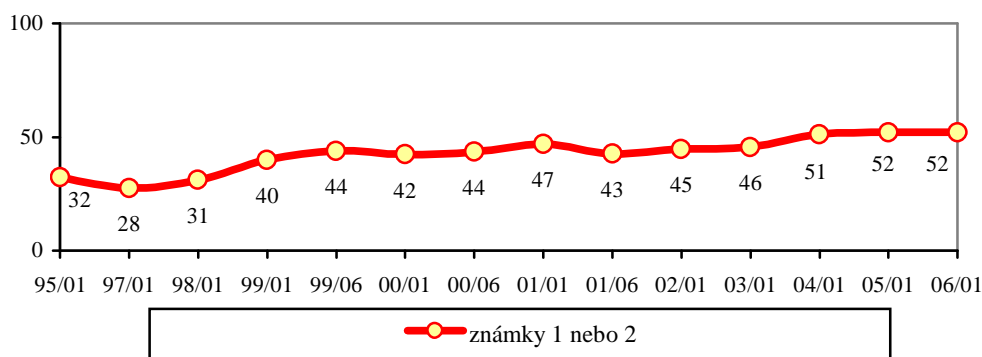

Pramen: STEM, Trendy 1995-2006

* do roku 2000 hodnoceno jako „systém politických stran“

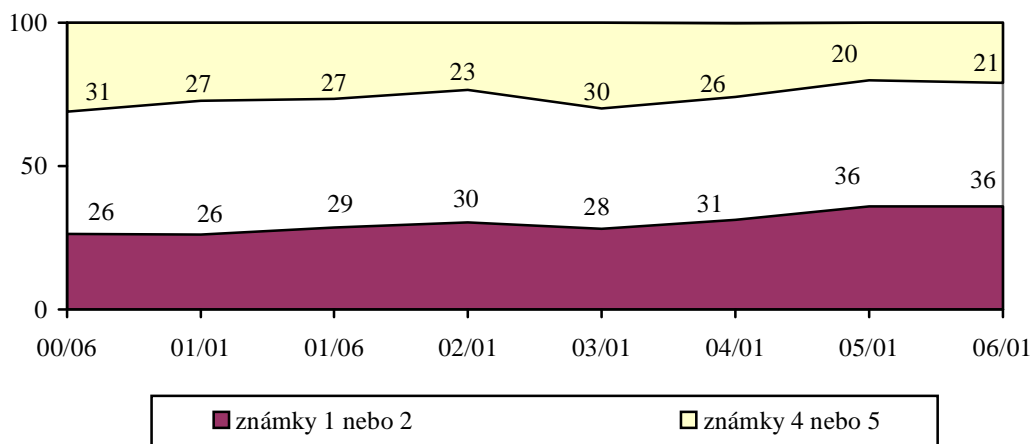
Hodnocení stavu společnosti: práce obecních a městských úřadů

podíl osob (%), které zvolily známku 1 nebo 2

Pramen: STEM, Trendy 1995-2006

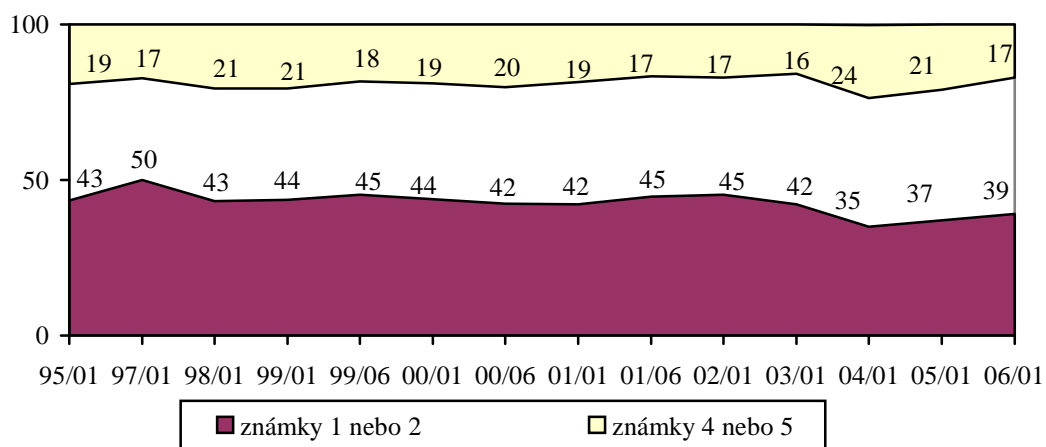
Hodnocení stavu společnosti: stav životního prostředí
 srovnání podílů počtů osob (%), které zvolily známky 1 nebo 2 a 4 nebo 5

Pramen: STEM, Trendy 2000-2006

Hodnocení stavu společnosti: zajištění občanské svobody

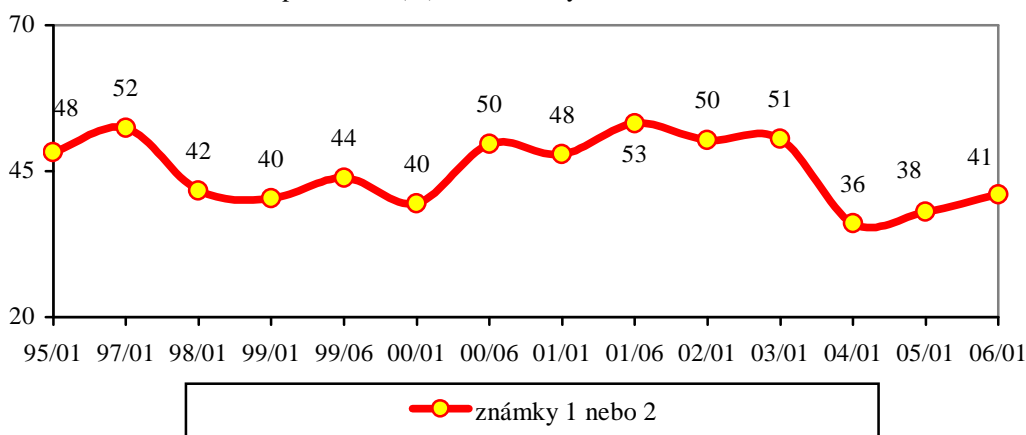
srovnání podílů počtů osob (%), které zvolily známky 1 nebo 2 a 4 nebo 5

Pramen: STEM, Trendy 1995-2006

Hodnocení stavu společnosti: možnost uplatnit své schopnosti

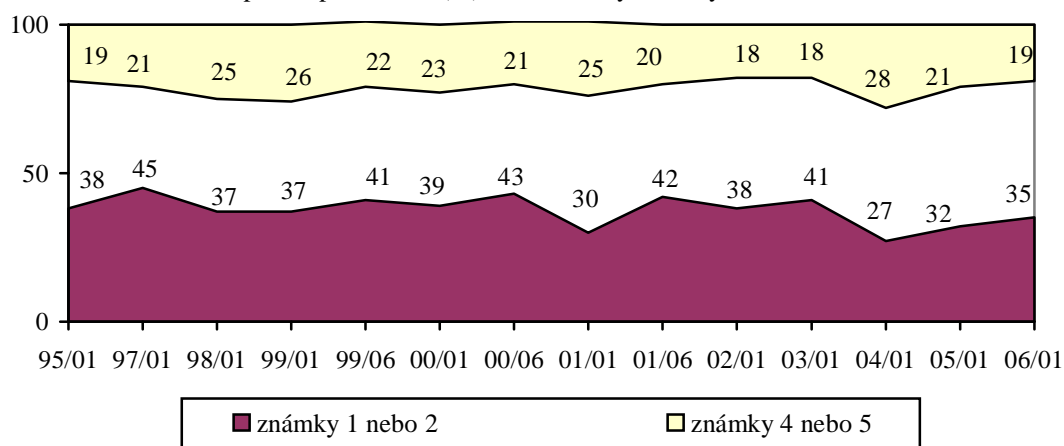
podíl osob (%), které zvolily známku 1 nebo 2

Pramen: STEM, Trendy 1995-2006

Hodnocení stavu společnosti: rozvoj demokracie

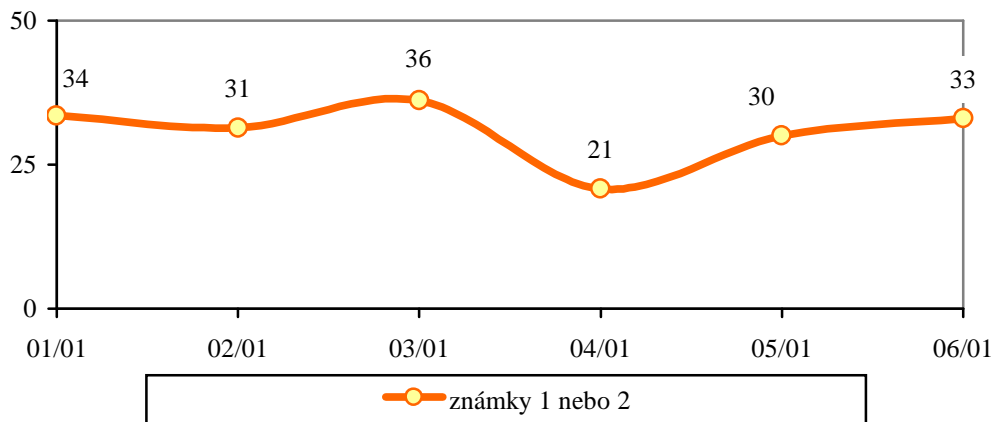
srovnání podílů počtů osob (%), které zvolily známky 1 nebo 2 a 4 nebo 5

Pramen: STEM, Trendy 1995-2006

Hodnocení stavu společnosti: kvalita zdravotní péče

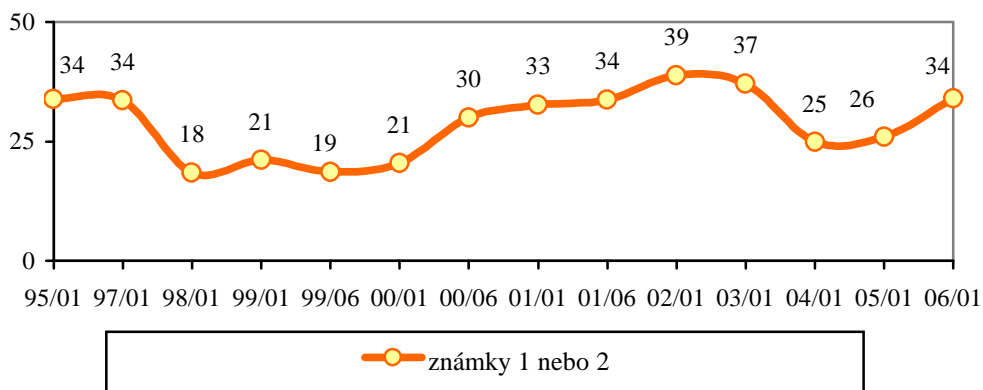
podíl osob (%), které zvolily známku 1 nebo 2

Pramen: STEM, Trendy 2001-2006

Hodnocení stavu společnosti: vyhlídky do budoucna

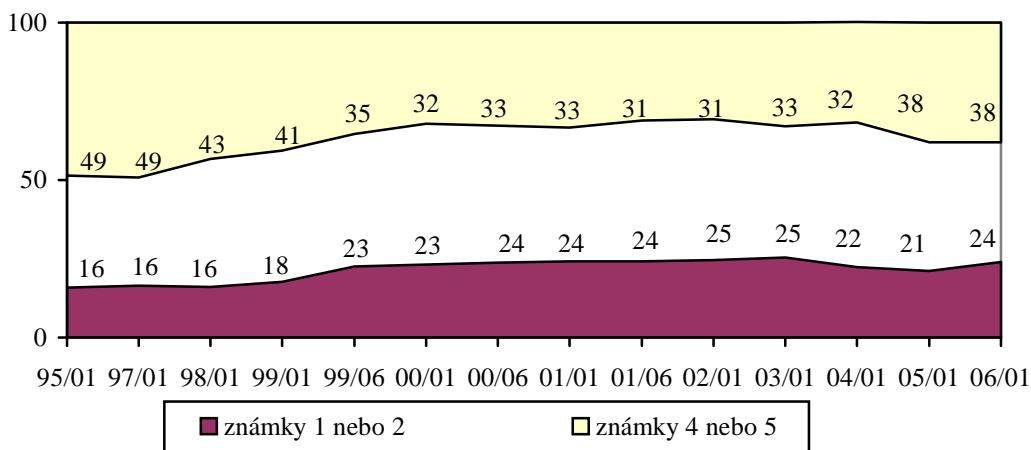
podíl osob (%), které zvolily známku 1 nebo 2

Pramen: STEM, Trendy 1995-2006

Hodnocení stavu společnosti: vyřizování záležitostí na úřadech

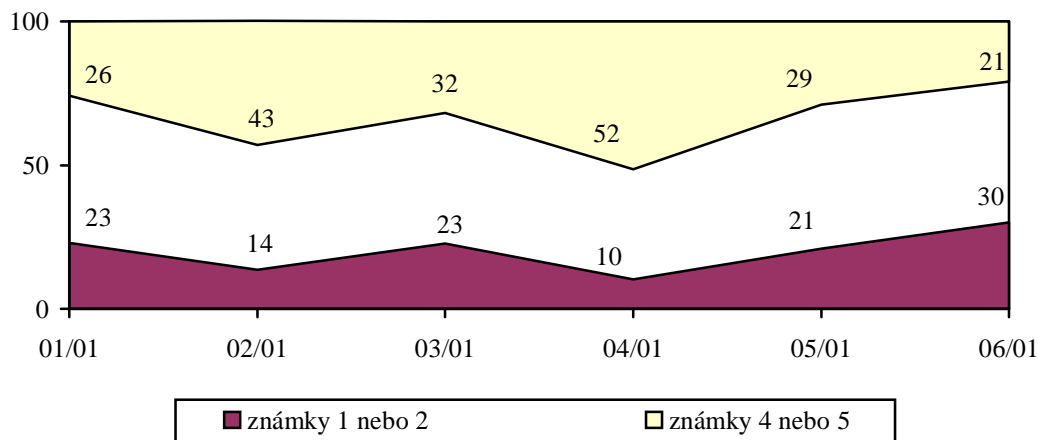
srovnání podílů počtů osob (%), které zvolily známky 1 nebo 2 a 4 nebo 5

Pramen: STEM, Trendy 1995-2006

Hodnocení stavu společnosti: situace ve školství

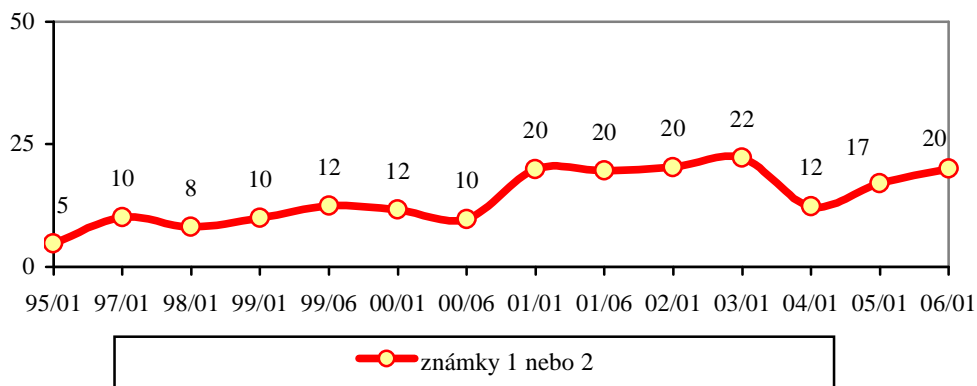
srovnání podílů počtů osob (%), které zvolily známky 1 nebo 2 a 4 nebo 5

Pramen: STEM, Trendy 2001-2006

Hodnocení stavu společnosti: péče o bezpečnost občanů

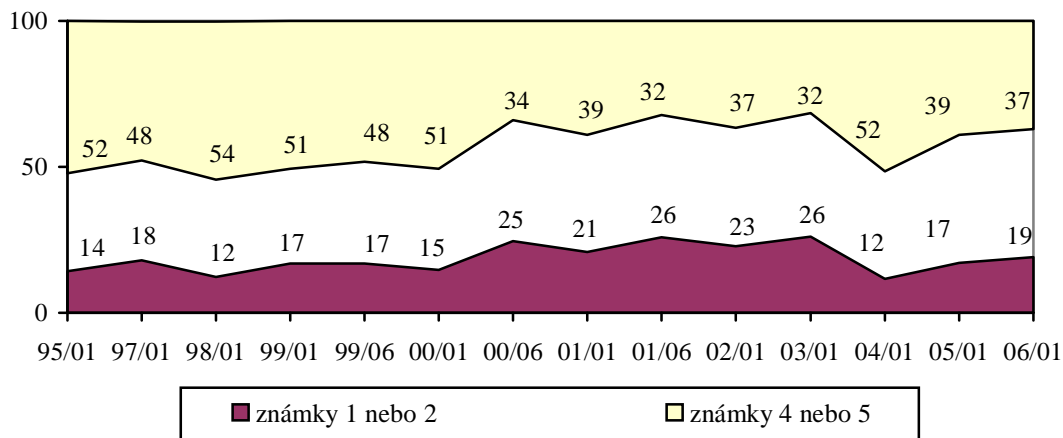
podíl osob (%), které zvolily známku 1 nebo 2

Pramen: STEM, Trendy 1995-2006

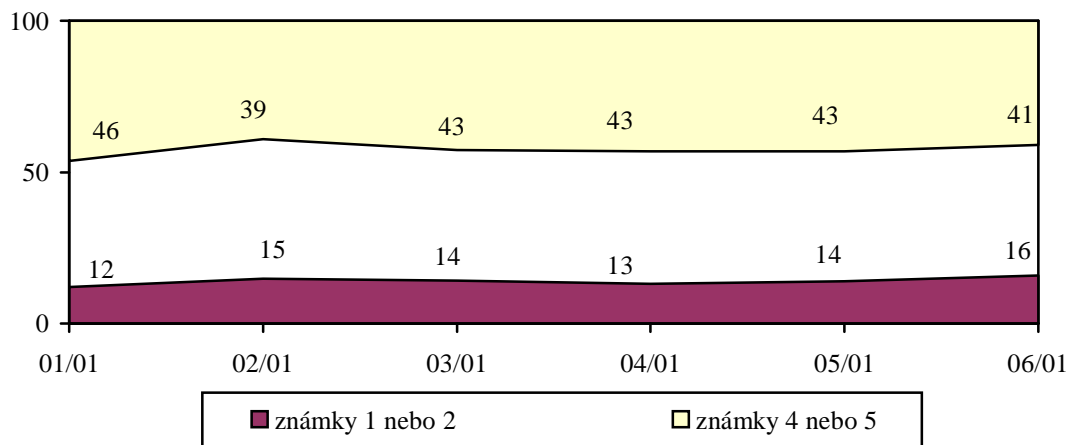
Hodnocení stavu společnosti: možnost ovlivnit veřejné dění

srovnání podílů počtů osob (%), které zvolily známky 1 nebo 2 a 4 nebo 5

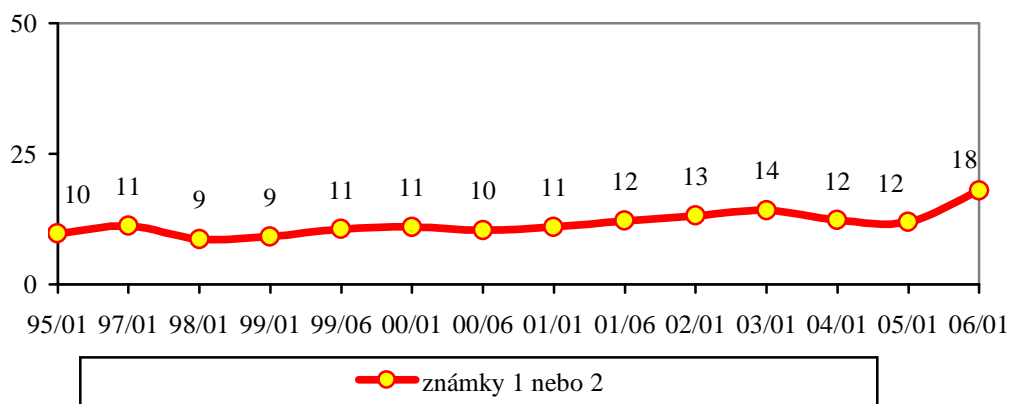
Pramen: STEM, Trendy 1995-2006

Hodnocení stavu společnosti: péče o morálku a duchovní hodnoty
srovnání podílů počtů osob (%), které zvolily známky 1 nebo 2 a 4 nebo 5

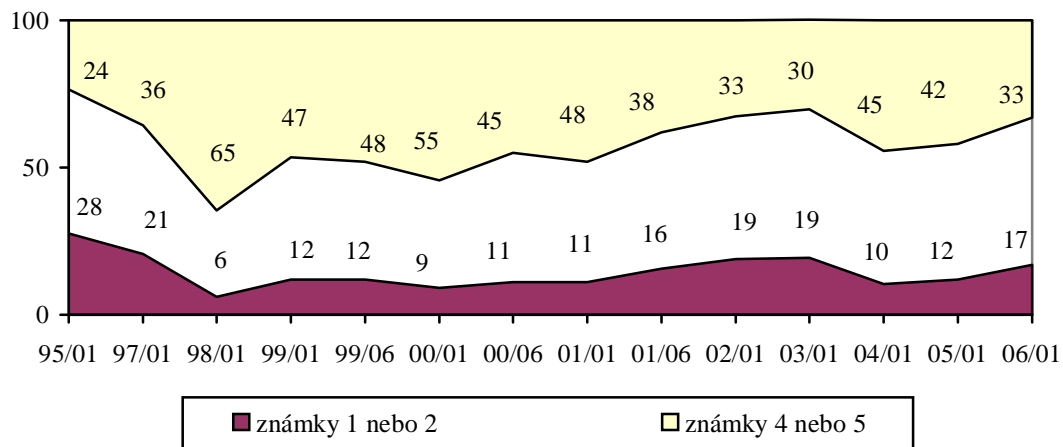
Pramen: STEM, Trendy 2001-2006

Hodnocení stavu společnosti: slušnost ve vztazích mezi lidmi
podíl osob (%), které zvolily známku 1 nebo 2

Pramen: STEM, Trendy 1995-2006

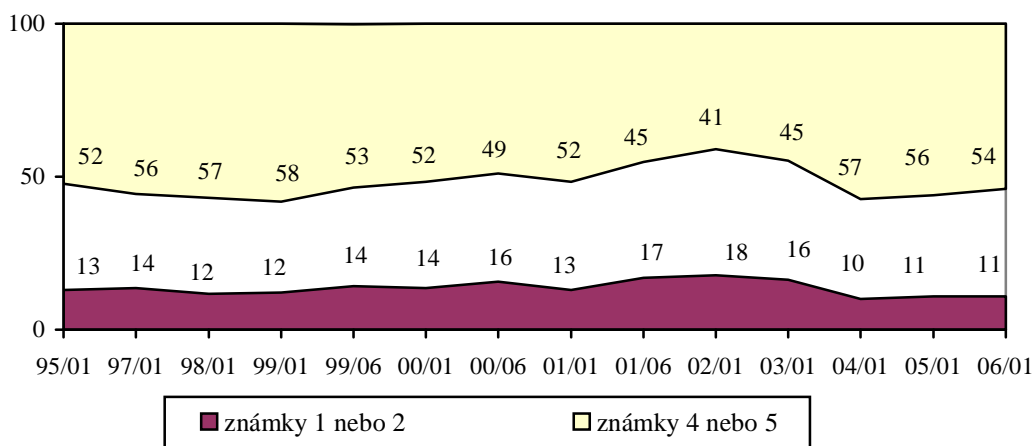
Hodnocení stavu společnosti: vnitropolitická situace
srovnání podílů počtů osob (%), které zvolily známky 1 nebo 2 a 4 nebo 5

Pramen: STEM, Trendy 1995-2006

**Hodnocení stavu společnosti:
možnost dovolat se práva u soudu**

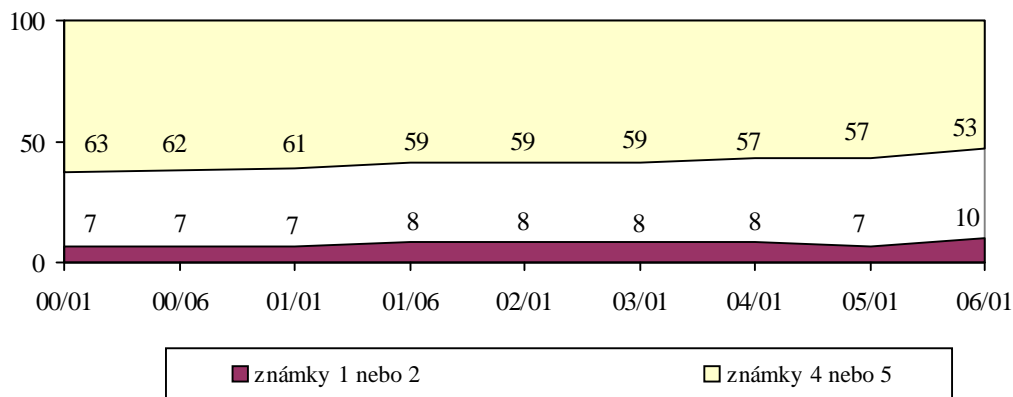
srovnání podílů počtů osob (%), které zvolily známky 1 nebo 2 a 4 nebo 5

Pramen: STEM, Trendy 1995-2006

Hodnocení stavu společnosti: poctivost v podnikání

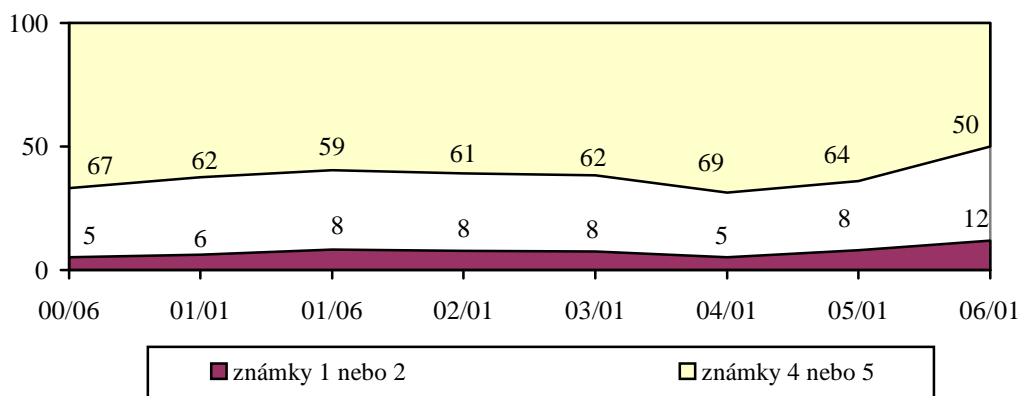
srovnání podílů počtů osob (%), které zvolily známky 1 nebo 2 a 4 nebo 5

Pramen: STEM, Trendy 2000-2006

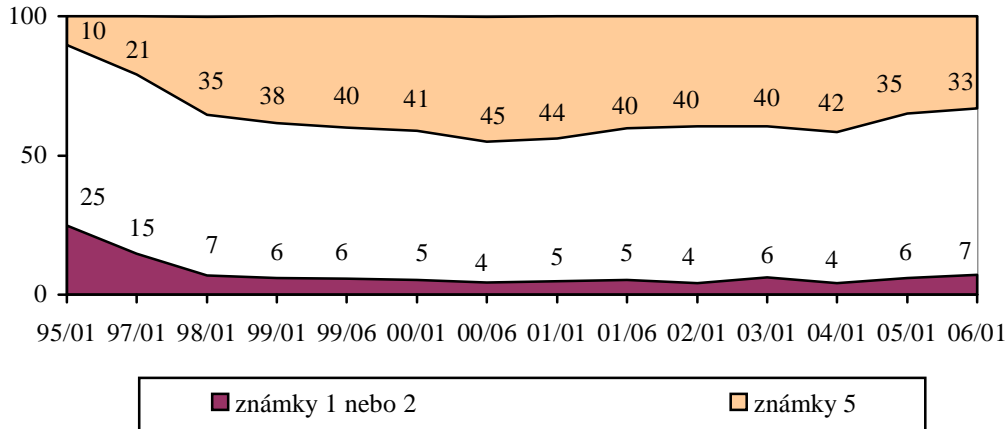
Hodnocení stavu společnosti: podmínky života mladých rodin

srovnání podílů počtů osob (%), které zvolily známky 1 nebo 2 a 4 nebo 5

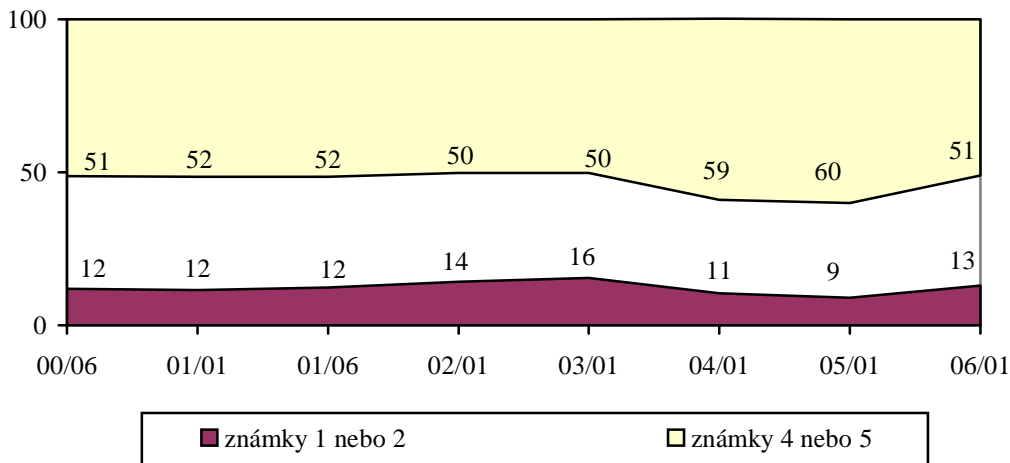
Pramen: STEM, Trendy 2000-2006

Hodnocení stavu společnosti: výsledky privatizace
srovnání podílů počtů osob (%), které zvolily známky 1 nebo 2 a 5

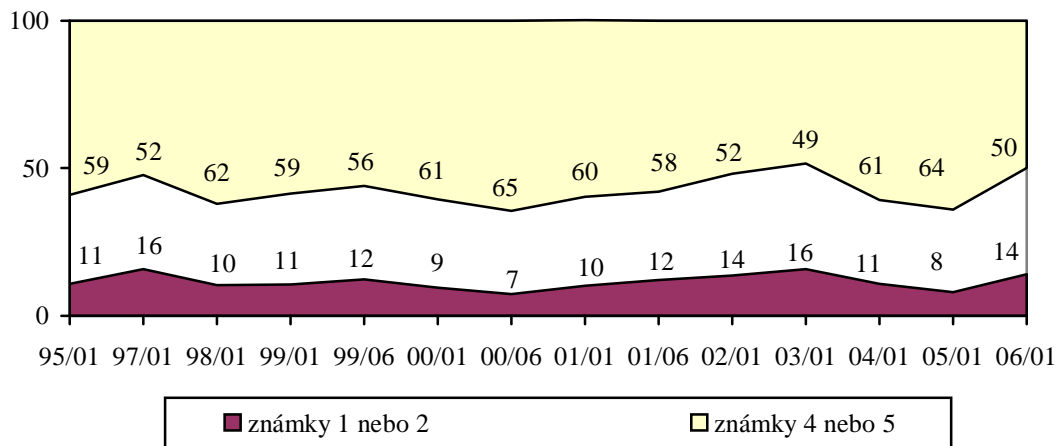
Pramen: STEM, Trendy 1995-2006

Hodnocení stavu společnosti: podmínky života starých občanů
srovnání podílů počtů osob (%), které zvolily známky 1 nebo 2 a 4 nebo 5

Pramen: STEM, Trendy 2000-2006

Hodnocení stavu společnosti: sociální jistoty
srovnání podílů počtů osob (%), které zvolily známky 1 nebo 2 a 4 nebo 5

Pramen: STEM, Trendy 1995-2006